

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy óra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 205. szám.

Hétfő, szeptember 10.

Apponyi beszámolója.

— szeptember 10.

Tegnapelőtt, Kisasszonynapján mondta el Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter beszámoló beszédét jászberényi választói előtt.

Apponyi politikai nyilatkozatai minden időben a legnagyobb figyelmet érdemelték, de most kétszerezten kétszeres figyelmet kell, hogy keltsen, miután ma a kormánynak tagja s mint ilyennek nyilatkozatai a kormánykijelentések súlyával bírnak.

A jászberényi beszámolóval szükséges tehát méltóképpen foglalkozni s azért külön kiemeljük a politikai események forgatagából, hogy leszögezzük Apponyi Albert grófnak nyilatkozatait tájékozásul a most meginduló parlamenti munkálkodásra nézve.

Apponyi beszámolójában mindenképpel hangoztatta, hogy a kormány tagjai súlyos teherként vették át egy átmeneti kormányzás feladatait, mely természeténél fogva nem kecselgetheti őket olyan eredmények reményével, amely az egyéniségükről táplált közfelfogásnak megfelelően. A kormánynak, politikai értelemben szólva, nyaktörő vállalkozás, melytől az önzés visszariadt volna, melyet csak a hazafias kötelességérzet parancsolt rá. Mikor a kormányt átvették, leplezetlen őszinteséggel tárták föl a vállalkozás alapjait a nemzet előtt; megmondták, hogy bár a nemzetnek az állami lét teljességére irányuló igényeinek egyikéről sem mondtak le, ez igények egy részének sürgetésétől elálltak mindaddig, míg az általános szavazati jog alapjára fektetett új választási törvényt megalkották és ennek létesülése után rögtön a nemzeti akarat újabb megnyilvánulására alkalmat adnak; megmondták, hogy gazdasági téren is meg kellett hajolni az európai gazdasági politika bevégzett tényei előtt, a nélkül, hogy távolról is lemondtak volna a nemzet gazdasági önállóságának létesítéséről, mihelyt ez a kényszerhelyzet megszűnik, addig pedig ez önállóság előkészítésének kötelességéről.

Hangoztatta továbbá, hogy a kormány

minden tagja ma is ragaszkodik a kormányzatnak átmeneti jellegéhez, nemcsak azért, mert így vállalkoztak rá a király és a nemzet előtt, de azért is, mert egyikük sem vállalhatja a felelősséget az ország ügyeinek sikeres vezetéséért azon a szűk alapon és azok közt a korlátok között, a melyeket az ideiglenes megállapodás számukra megállapít. Ilyen alapon valóban csak ideiglenesen, csak átmenetileg kormányozhatnak.

Arra nézve, hogy meddig tart az átmeneti kormányzás, így nyilatkozott Apponyi gróf:

Hogy sokáig fog-e tartani ez az átmeneti kormányzás? Éppen addig, a mennyi idő szükséges az új választási törvénynek gondos előkészítéséig és keresztülviteléig. Azt az időt pedig, amely addig okvetlenül le fog telni, felhasználjuk arra, hogy a miniszterelnök program-nyilatkozatában jelzett feladatokból megoldjunk annyit, a mennyit ezen idő alatt és az adott keretben megoldani lehet.

A kormány munkásságára nézve azt mondta Apponyi, hogy ez a szociálpolitikai téren indul meg: ha osztálypolitikát csinálnak, hát a szegényebb, a társadalmilag gyengébb osztályok politikáját csinálják; ismételten a kisebb gazdasági existenciákat a nemzeti munka minden ágában; megvédik a munkást a tőke túlhatalmával üzhető visszaélések ellen, de megvédik szabadságát és kenyérét minden szervezeti terrorizmus ellen is. Megcsinálják az adóreformot, — nem fiskális, hanem szociális céllal. Megalapozzák a társadalmi békét, mint a nemzeti egység egyik legfőbb oszlopát. Az egyházak ügyeinek rendezésével a felekezeti békét emberi számítás szerint biztosítani remélik és ezzel a nemzet erkölcsi egységének, összeforrasztójának egy másik alapföltételét valósítják meg. Gyorsabb ütemben terjesztik a népművelődést, nemcsak az iskolában, hanem az iskolán kívül is. Folytonosan előbbrevizik a tanítók anyagi helyzetének javítását.

A szociálpolitikai munka mellett leg-

közvetlenebbül munkába veendő feladatának tekinti a kormány az alkotmány és a közszabadság biztosítékainak kiépítését, valamint a gazdasági megerősödés eszközését és az ország közgazdasági függetlenségének nyugodt és biztos kézzel való előkészítését, kizárva a gazdasági kérdések mindegyikét olyan megoldásait, amelyekben nem ez a gondolat nyer kifejezést.

Ami a távolabbi jövő kérdéseit illeti, arra azt mondta Apponyi, hogy nem nézik fatalisztikus nyugalommal azokat a kérdéseket sem, amelyek terén megállapodásaik szerint az átmeneti idő alatt eredményeket nem követelhetnek. Mint alkotmányos miniszterek, a közállapotok minden részletéért viselik a felelősséget, de kormányzatuk átmeneti jellege állapítja meg ennek a felelősségnek természetét, mely sok esetben nem azt jelenti, hogy azzal a tényleges állapotot, mint helyeset, mint fentartandót fedezik, hanem csak azt, hogy egy bizonyos időn át annak megváltoztatását nem tűzik napirendre; voltaképpen tehát csak ezért a halasztásért vállaltak és vállalják a felelősséget. De politikájuk nem lehet az „utánunk a viz-özön“ politikája; mint hű fia a nemzetnek, mint hűsége miniszterei a királynak, kell, hogy előkészítsék e két alkotmányos tényező közt az állandó megegyezést. Nincs tárgyi ok, mely miatt kizártnak kellene tekinteniök az olyan megegyezést, melyet a függetlenségi párt elveinek alapjául elfogadhat. A függetlenségi pártot épp úgy, mint a szövetséget pártok mindegyikét minden körülmények között elvhuésége és a haza iránti kötelességérzete fogja vezetni. Lehet, hogy az átmeneti idő után bekövetkező megoldások tekintetében el fognak térni utaik; de mivel nemzeti előrehaladás nélkül semmiféle megoldás sem képzelhető, az előkészítő, hogy úgy mondja, lélektani munkában együtt kell működniök és mindaddig, a míg annak sikere biztosítva nincs, fenn kell tartaniök szövetségüket. Mert bizonytalan helyzetekben, minőnek a jövő fejleményeire nézve mai helyzetünket is tekinteni kell, a legerősebb függetlenségi

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az igazi jótevő.

A bíró: Az ön neve Philippe Lerenard, 28 éves, három lakása van Párisban, pompásan él és nem tudja, honnan szerzi a jövedelmét... Legyen szives tehát maga elmondani.

Lerenard (elegáns, szép fiatal ember): Sokat kíván egyszerűre, bíró ur.

A bíró: Tehát mondja el a felét.

Lerenard (mosolyogva): Még az is sok... de kielégitem a kíváncsiságát egy esettel. Azt hiszem, arra a legkiváncsibb ön... némileg összefügg ezzel az esettel, melynek az ön ismerettségét köszönöm.

A bíró: Tudja, mivel vádolják? Ez a hölgy...

Lerenard (közbe): Főlöszleges fáradnia az elmondásával. Én már be vagyok avatva a magam ügyébe. Nos, hát a tiszteltreméltó Labourru asszony azzal vádol engem, hogy a tőzsdére csábítottam, játéka birtam és ennek révén ő egy-két ezer frankot veszített... Legyen szabad nyomban kijelentem, hogy Labourru asszony mély hálával tartozik irántam és bennem a jótevőjét tisztelheti.

— ?!

— Talán paradoxként hangzik ez, de ha néhány szóval megvilágítottam az én álláspont-

mat, lehetetlen, hogy ő maga ne adjon igazat nekem.

— Nemde, valamennyien tisztában vagyunk azzal, minő romboló, bűnös és kárhordozó hatása van a tőzsdének az oda nem való emberekre. Rövid életem során százával láttam elhullani a pénzhajhászokat a tőzsde körül. Mértetelen vagyunk, amelyeket több emberöltőn át gyűjtött össze a szorgalmas kéz, rövid napok és órák alatt semmivé olvadnak a tőzsdéjatek révén. Ha rajtam állna, légbe röpteném a tőzsdepalotát!

A bíró: Röviden. Csak a tárgynál maradjon. Lerenard: Pillanatra sem tértem el attól, sőt minden szavam szorosan összefügg a kérdéssel. Lássák, hölgyeim és uraim, a gyarlóság sokszor az emberek kárára fordítja azokat az intézményeket, amelyeknek közhasznú cél az alapjuk. Ilyen a tőzsde is. És hiába hoznának törvényt, amely megakadályozza a játékot; hiába tiltanak el, vagy tennék lakat alá az oktondiákat, még a legegységibb is megtalálná a módját annak, hogy hibát kövessen el önmaga ellen. A tőzsde az a bizonyos cukrozott enyvespapír, amelyen fogolylyá lesz a légy. Minden, amit a hatóságok megtehetnek a kár kisebbitésére, az az, hogy megtiltánák a tőzsdére való közvetítést, az ügynökségeket.

— De hiszen éppen ezzel foglalkozott ön, emiatt került a vádlottak padjára.
— Ime, a tévedés. Megengedi, bíró ur, hogy mosolyogjak. Mert valóban mosolyognom kell. Az önök törvényei tudniillik engem üldöznek, engem, aki jótevő vagyok. Nem,

bíró ur, nem engem kell ide állítani, hanem az ugynevezett becsületes kufárokat, akik hűségesen teljesítik a megbízásokat és akiknek segítségével a játékosok olykor nyernek is!... Mme Labourru hálával tartozik irántam, mert az első ezreseitől én fosztottam meg. Hálával tartozik irántam, mert megmentettem őt.

— !!
— Labourru asszonynak tudniillik közel másfél százezer franknyi vagyona van és mindenáron játszani akar a tőzsdén. Minő szerencsétlen volna a tiszteltreméltó asszony, ha más ügynök hűségesen járt volna el és madame néhány ezer frankot nyer! Gondolja meg, bíró ur, hogy az első nyereség újabb játéka csábít, — ezzel pedig kezdetét veszi a föltétlen tönkremenetel. A játékos nem ismer határt és madame Labourru minden kétségen kívül koldusbotra jut... De nem így történt! Madamenak a sors különös kegyelme olyan embert vezetett az útjába, aki nyomban keserű csalódást mért rá. Igenis, kifosztottam őt, hogy jót tegyek vele. Egy-két ezer frank veszteség árán olyan tanulságot nyújtottam a hölgynek, hogy ezután nem lesz többé kedve a tőzsdére menni... Látta, madame, ön méltatlanul vádol, holott nekem köszönheti, hogy a vagyonát megmentettem. Vád helyett azt kellett volna mondania: „Lerenard, köszönöm, ön jót tett velem!“

Labourru asszony visszavonta a vádat és Lerenard emelt fővel távozott a törvénykezési palotából.

Jules Bols.

többségnél is nagyobb biztosíték a nemzet összes ép erőinek összetartása.

Ezek képezték főbb vonásokban Ap-ponyi Albert gróf politikai nyilatkozatait s konstatálni kell, hogy azok a mai viszonyok között mindenesetre megnyugtatók és amellet reményt keltők a jövőre az ország boldogulására és nyugodt fejlődésére.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szeptember 13. Állandó választmányi ülés.
Szeptember 15. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— **Kisasszonynapja.** Szombaton e hó 8-án ünnepelte meg a róm. kath. egyház Kisasszony-napját. Ez alkalommal d. e. 10 órakor ünnepi nagymise volt, amelyet Magyary Pál pápai kamarás, plébános mondott nagy segédlettel. A misét megelőzőleg Lobmayer Nándor segédlelkész mondott magyar szentbeszédet. Az istentiszteleten az egyházi zenekar Kirm: „Misé”-jét adta elő, Weninger karnagy vezetésével. Kugler Karolin és Glatz Károlyné urhölgyek szőlőját nagy élvezettel hallgatta a nagyszámu ájtatos közönség.

— **Erzsébet.** Tiszta, fényes égből sugárzik felettünk. Az őszi, derült sugaras nap mégis sötét, gyászos gondolatokat, csöndes fájó emlékezést ébreszt fel bennünk. E nap az, melyen királyasszonyunk tiszta, nemes lelke elszállott közülünk. S ha a fájdalom a maga közvetlen erejével és élességével nem is sebzí már szívünket, ha a hétköznapi élet ezer meg ezer kicsinyes baja el is feledtetí velünk sok nagy fájdalomunkat: e nap legalább egészen az övé, a gyilkos tör és még gyilkosabb csapások által átvert szívű királyasszonyunké. Emlékét szörnyű halála mai évfordulóján az idén is kegyelettel ünnepelték az ország minden vidékén s az emlékezés bizonyára örök is marad.

— **A karánsebesi királyszobor.** A karánsebesi királyszobor leleplezésének határidejét tudvalevőleg ismételtén meg kellett változtatni. Mint most jelentik, véglegesen meg van állapítva a királyszobor leleplezési ideje, sőt a szoborbizottság már készen van nagyjában a programmal is. E szerint a leleplezés október 7-én lesz. A program a következő: Október 7-én 9 órakor érkezik különvonaton József főherceg az uralkodóház képviselőjében; 10 órakor mise a róm. kath. templomban, ahol a nagymisé a Lugosi Magyar Dal- és Zene-Egyesület éneklí, azután mise a gör. keleti s végül az izraelita templomban; 12 órakor a szobor leleplezése, mely kezdődik a Királyhimnusszal. Ezt éneklík a karánsebesi összes dalárdák (a román kivételével) és a lugosi dalárda Szekvencz Antal zenetanár dirigálásával. Azután leleplezési beszédet mond a szoborbizottság elnöke, a lepel lehull s a polgármester átveszi a szobrot. Végül a Himnusz éneklík az összes dalárdák. Egy órakor József kir. herceg a városháza nagytermében fogadja a tisztelgő küldöttségeket, utána bankett, azután néptünnepély s ennek végével a vendégek elutazása. Eddig bizonyosra vehető, hogy József főhercegen kívül a kormánynak legalább három tagja jelen lesz. Kikötés van ezenkívül nemcsak a megye, de a szomszédos vármegyékben is tekintélyes számu vendégre. A szobor feliratának a kérdése is dűlőre jutott. E szerint csak ez az egyszerű felírás lesz rajta: „I. Ferenc József” és semmi más.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** Németh József felsz. püspök Schipper János lippai hitoktatót és zárdai gyóntatót káplani minőségben Zsombolyára helyezte át s helyébe Bucheker Mihály zsombolyai káplánt nevezte ki.

— **A közig. bizottság ülése.** Torontárvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta Botka Béla főispán elnöklésével rendes havi ülését. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Gróf Vilmost a nagybecskereki felső kereskedelmi iskola jeles tanárát a besztercebányai felső kereskedelmi iskolához áthelyezte. A közoktatásban álló érdemes tanár távozása Nagybecskerekéről bizonyára élénk sajnálkozást kelt mindabban a körben, ahol tisztelettel és szeretettel öveztek.

— **Esküvő.** Anna Ádám nyug. honvéd-százados szombaton, e hó 8-án lépett a nagybecskereki anyakönyvi hivatalban házasságra Zsembery Emilia urhölgygel. Tanukként Anna János és Zsembery Pál földbirtokosok szerepeltek.

Ugyancsak szombaton kötöttek házasságot Sétáló Károly a Petry Jakab cég alkalmazottja és Andel Nellike kisasszony.

Prodám Guidó gyógyszerész szeptember 12-ikén tartja esküvőjét Zichyfalván Mayering Ilonka kisasszonnyal, Mayering Károly zichyfalvai gyógyszerész bájos és kedves leányával.

— **A muzslyai bucsu.** Tegnap Mária-napián tartotta meg a szomszédos Felsőmuzlya község bucsuját. Ez alkalommal Magyary Pál pápai kamarás, nagybecskereki plébános az egész környék papságának segédletével d. e. 10 órakor nagy misét, utána pedig körmenetet tartott. Délután pedig az egész község lakossága hozzáfogott a szokásos bucsukori mulatozásokhoz, amelyeken a nagybecskereki közönség minden rétege is nagyszámu vett részt.

— **A csendőrség köréből.** A honvédelmi miniszter Kleiner Gyula csendőrfőhadnagyot, a szegedi csendőrkertületi parancsnokság segéd-tisztjét a nagybecskereki csendőrszaksz. parancsnokává nevezte ki, helyébe pedig Fischer József főhadnagy, becskereki szakszparancsnokot nevezte ki kerületi segéd-tiszté.

— **Kitüntetett tanító.** A torontálmegyei magyar köznevelődési egyesület, mint már említettük, Becker Jánosnak a Szerb-Csanádhhoz tartozó Giulio majori uradalmi tanítónak a magyar nyelv sikeres tanításáért 50 korona jutalomdíjat adományozott. Az ünnepélyes átadás f. hó 5-én történt meg a Giulio majori uradalmi iskola feldiszített helyiségeiben. Az ünnepélyt Farkas Gusztáv őcsanádi róm. kath. esperes-plébános nyitotta meg, majd Keresztes György főszolgabíró átadta az ünnepelt tanítónak a jutalomdíjat, szép beszéd kíséretében méltatva annak a magyar nyelv terjesztése körüli érdemeit. Telkes István őcsanádi állami iskolai tanító a környékbeli tanítók nevében üdvözölte a megjutalmazottat. Az ünnepélyen résztvett a San Marco hercegnő uradalmi tisztikara és Szerb- és Őcsanád község intelligenciája teljes számban. Az ünnepély után Boróczy László uradalmi intézőnél ebéd volt, amelyen az összes megjelentek részt vettek. Az ebéden Farkas Gusztáv esperes-plébános legelőször az uradalom tulajonosa, a fenkölt gondolkozású San Marco hercegnőről emlékezett meg — ki valóságos jötevője nemcsak az uradalom alkalmazottainak, hanem az egész környéknek. Azután a kitüntetett tanítót köszöntötték föl, majd még több tózt hangzott el az ebéden, amelyen sokáig maradtak együtt a legkellemesebb hangulatban az ünneplők.

— **Eljegyzések.** Strasser Cerline urhölgyet, Strasser Jakab helybeli kereskedő bájos és szeretetre méltó leányát eljegyezte Lusztig József zentai butorgyáros.

Dimitrijevitj Dusán szabadkai gör. kel. szerb lelkész eljegyezte Mirkov Szavetta kisasszonyt Nagykikindáról, néh. dr. Mirkov Péter volt ügyvéd leányát.

— **A választások utóhangja.** A párdányi kerületből panaszt emeltek a miniszternél, amely szerint ott a legutóbbi képviselőválasztásokból kifolyólag több rendbeli szabálytalanság történt. A panasztevők kérték a minisztert, hogy a panaszolt szabálytalanságok megvizsgálására küldjön ki egy miniszteri tisztviselőt. A miniszter az utóbbi kérésnek nem tett eleget, hanem kiadta a panaszt a vármegyei központi választmányának, ugyszintén egy másik panaszt is, mely a zichyfalvai választás ellen szól. A központi választmány mai ülésében foglalkozott a dologgal s a párdányi panasz megvizsgálására dr. Kiss Jánost, a zichyfalvai panasz megvizsgálására pedig dr. Vászits Endrét küldte ki.

— **Mulatságok.** A nagybecskereki polgári dalegyület e hó 8-án, Kisasszony-napián szép mulatság keretében ünnepelte meg fenállásának 8-ik évfordulóját. A mulatságot változatos, kacagtató műsor előzte meg, amely tréfás monologokból, párjelenetekből, dalszámokból állott. Utána tánc következett és a melencei-utcai Elmer vendéglő helyiségei reggelig voltak hangosak a nagy vigasságtól.

Ugyancsak szombaton, Kisasszony-napián a „Nagybecskereki munkásképző- és társas-egylet” is rendezett jól sikerült szüreti mulatságot a „Pest” szálloda összes helyiségeiben. A mulatság, amely délután 4 órakor szőllőpással, árveréssel s egyéb tréfás dologgal vette kezdetét, este táncal folytatódott s csak hajnalban ért véget.

— **A hőség és az iskola.** A mostani nyári hőség az iskolákban is érezteti kellemetlen hatását, amennyiben káros befolyással van a tanteremben összezsúfolt gyermekek egészségére, másrészt pedig, különösen délután, annyira el-lankasztja a tanulókat, hogy így a tanítási eredmény is illuzóriussá válik. Ezek folytán Torontárvármegye kir. tanfelügyelője, Láng István elrendelte, hogy a nagybecskereki állami elemi iskolákban a tanítás a további intézkedésig délután szüneteljen, a délelőtti tanítás pedig, hogy az előirt tananyag elvégezhető legyen, minden osztályban egy órával tovább tartson.

— **Bíróválasztás.** Setyrov Vazul szerbkereszturi bíró leköszönt állásáról. Helyette a f. hó 7-ikén tartott választáson Bikity Damjánt választották meg bírónak.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Létics György temesvári gör. kel. szerb püspök itt tartózkodása alkalmával 50 koronát, Weisz Izidor a Ferencz József-rend lovagja pedig ezüstmenyegzője alkalmából szintén 50 koronát adományozott a városi szegényeknek. A nemeslelkű adakozóknak ezuton is hálás köszönetet mond a polgármester.

— **Állatforgalmi korlátozások.** Az osztrák földmívelésügyi miniszter szeptember 5-én kelt hirdetésményével az eddigi állatforgalmi korlátozások hatályon kívül helyezte és egyidejűleg azonnal kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe: A sertésvesznek Ausztriába történt behurcolása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele: Torontárvármegye antalfalvai, bánlaki, csenei, nagykikindai, nagyszentmiklósi, pancsovai, párdányi, perjámosi, törökkanizsai és zsombolyai járásából, Nagykikinda r. t. városból, valamint Pancsova trvhat. jogu városból.

— **Tüzek a vármegyében.** A száraz meleg időjárás szomoruan kedvez a tűz pusztításának. Nem kevesebb mint kilenc tüzesetről kapunk megint értesítést.

Igy Nagykikindán a huszárlaktanya lovaglóliskolája mögött levő két óriási alomszalma kazal (200 kocsi) pénteken az esti órákban tüzet fogott és irtózatos lánggal égett. A mentésre gondolni sem lehetett s csak a veszedelem lokalizálására lehetett gondot fordítani. A tűz keletkezésének okára nézve az a gyanu merül fel, hogy valaki felgyújtotta a szalmát.

Nagyszentmiklóson a mult héten tűz ütött ki Pajtity Száva epreskert utcai házában és gyors segítség dacára a nádtető teljesen leégett. A belesőségek is némi kárt szenvedtek. A tűz keletkezése ismeretlen. Kevésbe mult, hogy emberélet nem esett áldozatul. Pajtity ugyanis betegen fekvő leányát látogatta meg Nagykikindán és a többi gyermekei, miután felesége nincsen, minden őrizet nélkül maradtak odahaza. A gyermekek korán lefeküdtek és csak a nagy lármára ébredtek fel, de még elég korán, hogy megmenthették a tűzhaláltól. A ház biztosítva volt.

Mult héten Pollákovits Mátys rudnai búruradalmán a nagy pusztán 134 korona értékű biztosított pelyvakazal égett el.

Folyó hó 3-án Ludwig Jakab istvánföldi lakosnak az ottani határban levő magányos szalmakazla Khim Mátys gondatlansága folytán elégett. Az utóbbi ugyanis pipára gyújtott ott s így támadt a tűz, amelynél Khim a lábát is megégette.

Folyó hó 3-án a módosi határban, a Mlákában Folyan Milán, Neskovits Luka, Petrov Sztéja és Gaganszki Dragomir szalmája és pelyvája égett el. A csendőrök gondatlanságából okozott tűz okozás vétségéért Bánov Vászát jelentették föl a járásbírósnak, mert ennek 8 éves Joca nevű fia gyújtotta föl a szalmát.

A mult héten Tinka János macedóniai gör. kel. lelkésznek 650 kereszt buzájából 500 kereszt elégett. A kár 3000 korona, azonban biztosítva volt. A tüzet csak másnap bírták eloltani. Keletkezésének oka ismeretlen.

Szintén a mult héten Hintyesz Antalnak csávosi házában nagymennyiségű szalma égett el, amely biztosítva nem volt, hasonlóképen Dragoj Jánosnak biztosítatlan szalmája is elégett a macedóniai legelőn.

Vég-szentmihályon folyó hó 8-án Ardelean Tódor udvarában egy szalmakazal meggyulladt. A Muntean József bíróval élén nyomban a helyszínére kivonuló önkéntes tűzoltótöztület dicséretreméltó fáradozásának és buzgalmának, dacára a kedvezőtlen szélnek, sikerült a tüzet lokalizálni és a továbbterjedését meggátolni.

— **Megégett leánya.** Törökkanizsáról jelentik, hogy a napokban Boszanin Milosnak 5 éves Szlavna nevű leánykája a konyhában gyufával játszott. Egyszerre a ruhája lángba borult és mire segítségére siethettek volna, oly égési sebet szenvedett, hogy még az éjjel iszonyu kínok közt kiszenvedett. A szülők ellen gondatlanság miatt a vizsgálatot megindították.

Irodalom és művészet.

* Az új kolozsvári nemzeti színház. Kolozsvárott a kettős ünnepnapon folyt le az új Nemzeti Színház felavatási ünnepélye. Az ünnepélyen a kormányt Darányi Ignác földmívelési miniszter, a képviselőházat Justh Gyula elnök képviselte, azonkívül több törvényhatóság is képviseltette magát. Torontálvármegye részéről Rónay Jenő nyug. főispán és dr. Brájer Lajos bizottsági tagok vettek részt a felavatáson. A színház felavatását megelőzőleg bucsuelőadást rendeztek a régi színházban, amely alkalommal régi magyar darabok kerültek színre. A felavatási ünnepélyvel kapcsolatban két magyar színész szobrát, Kotsi-Patkó Jánosét és E. Kovács Gyulát leplezték le. Az ünnepi előadás zsufolásig megtelt ház előtt folyt. A prólógus elszavalása után Herczeg Ferenc „Bujdosók” című drámai költeménye került előadásra. Végül disztrakció volt.

* A „Magyar Szemle” (szerkeszti Szemere György) XVIII. évfolyamának 36. száma izléses külsővel s a következő tartalmú és figyelemreméltó közleményekkel jelent meg: Táltos: Militarizmus az iskolában. — Lehotai: A magány. — Bodor Aladár: A cseppő. — Karasz-Csaby Ödön: Paraszterköls. — Juhász Gyula: Versak: Találkozás — Sámson dala. — Fehér Árpád: A hála. — Marsyas: Szonett (vers). — Lucien Descaves: A gitáros ember. — Comon D'or: Budapest rejtelméi, vagyis ki tette ezt, óh! (kulturtörténelmi irányművet Okker Leó rajzaival 4. folyt.) — Regény: Handel-Mazzetti Enrica bárónő: Jesse és Mária (32 folyt., ford. Auer István). — Markus: A hétről (Kürthy György rajzaival). — Porlepett írásokból: Komjáthy-Lord Bacon. A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Eszterházy-utca 15.

* Tihanyi Miklós sikere. Említettük, hogy Tihanyi Miklóst, a nálunk is ismert jeles fiatal komikust, a nagybecskerekhez rokon köteleknek fűznek, a budapesti Vígsház szerződtette tagjai sorába. Tihanyi a „Riquette” című újdonságban pénteken lépett föl először, még pedig a legjobb sikerrel s a fővárosi sajtó egyhangulag teljes elismeréssel szól játékáról.

TÁVIRATOK.

A király dalmáciai útja.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy külföldi könyvnyomtatás nyomán tegnap az a szenzációs hír terjedt el, hogy a király dalmáciai útja elmarad, mert olaszországi anarkisták merényletet terveznek a király élete ellen. Erre vonatkozólag Bécsből most a következő hivatalos értesítés érkezett:

„Ő felsége könnyebb természetű meghülés következtében, ami még ischli tartózkodásának utolsó napjaiból származik, kénytelen tervezett dalmáciai útjáról lemondani.

Ez azonban csak egy neme az elővigyázatnak, hogy ő felségét — kinek állapota egyébként teljesen kielégítő — ne tegyék ki egy újabb meghülés veszélyének. Ennek következtében a király képviselőjében Ferenc Ferdinánd főherceg ő cs. és királyi fensége fog a dalmáciai tengeri és szárazföldi hadgyakorlatokon résztvenni, amelyeknek programja minden tekintetben teljesen megmarad.”

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beck osztrák miniszterelnöknek Wekerle Sándor miniszterelnöknél történt tegnapi látogatására vonatkozólag jelentik, hogy a látogatásnak kettős célja volt. Egyrészt ugyanis, hogy az osztrák miniszterelnök visszaadja Weker-

lének bécsi látogatását, másrészt, hogy a kiegyezési tárgyalások megindíttassanak. Miután a két miniszterelnök a kiegyezési tárgyalásokat a bizottságok elé utalta, ez annak a bizonyítéka, hogy a kormányelnökök az elvi kérdésekben megegyeztek.

A kassai honvédelmek.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” ered. táv.) Tegnap leplezték le nagy ünnepséggel Kassán a honvédelmet. A leplezésen a kormány képviselőjében Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter jelent meg, aki a kormány nevében koszorút is tett le. A képviselőházat Justh Gyula elnök képviselte, aki nagy beszédet is mondott. Az ünnepélyen óriási közönség vett részt, köztük a hatóságok fejei, továbbá a honvédség és a közhadsereg tisztikara.

Az angol király otthon

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, Edvárd angol király tegnap este oda visszaérkezett.

Elhunyt magyar orvostudós.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Högyes Endre dr., a hírneves magyar orvostudós, a budapesti Pasteur-intézet szervezője és vezetője, a Schwarzer-féle intézetben, ahol az utóbbi időben idegébaja miatt ápolták, szombaton este meghalt.

A jezsuita-rend új generálisa.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” ered. távirata.) A jezsuita-rend generálisává tudvalevőleg Wernz Ferenc német származású jezsuitát választották meg. A német katolikus lapok nagy örömmel üdvözlik ezt s a centrupárti „Germania” azt írja, hogy ez a választás az összes nemzetországi katolikusoknak nagy öröme szolgálat.

Egyes lapok azt híresztelték, hogy a választás eredménye Vilmos császár közbelépésének tulajdonítható. Erre vonatkozólag a „National Zeitung” megjegyzi, hogy ezek a híresztelések teljesen mese-szerűek. A császár époly keveset törődött a választással, mint ahogy nem törődik más katolikus rendek hasonló ügyeivel.

A szerb vámháboru.

Budapest, szeptember 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Belgrádból jelentik, az ottani „Politika” című lap nagyobb cikkben foglalkozik a vámkérdéssel és óvatint a kormányt, hogy a magyar és osztrák kormány követeléseit teljesítse. Egyben felszólítja mindjárt a kormányt, hogy tegye közzé dr. Popovits Mihálynak, az új piacok tanulmányozására kiküldött megbízottnak jelentését, hogy a közvélemény láthassa hogy ez irányban mit várhat a szerb kivitelt.

A francia kulturharc.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a francia kulturharc dolgában Clemenceau belügyminiszter a „Gaulois” képviselőjével folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy ameddig ő miniszter, addig egyetlen tplomot sem fognak bezárni Franciaországban s ha szükséges, ezek megvédéséről más módon is gondoskodni fog.

Az orosz események.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról táviratozzák: A legutóbbi két hét alatt 3000 politikai természetű letartóztatás történt, ezek közül néhány száz Moszkvából, a forradalmi mozgalmak központjából való.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy Trepow tábornok ma elhagyta Oroszországot és gyógykezelésre Baden-Badenbe utazott. Utódjául palotakormányzóvá előreláthatólag Dedjulin tábornokot fogják kinevezni, aki jelenleg az orosz csendőrség főnöke, azelőtt pedig szeptemberi rendőrfőnök volt.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Minn tábornok gyilkosát a haditörvényszék tegnap halálra ítélte. A gyilkost holnap végzik ki.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. szeptember 10.
A készárufizlet hivatalos árjegyzése.

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	14.40	14.70
Pestvidéki	75	—	—	78	13.90	14.45
Bánsági	75	—	—	79	—	—
Bácskai	74	—	—	78	14.55	14.75
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	11.75	11. —
Árpa	takarmányárú I. r.	—	—
	másodrendű	12. —	12.35
		11.70	11.95
Köles		—	—
Zab	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	13.70	14. —
Tengeri	belföldi új	—	—
	román vagy bolgár	11.80	12. —
	cinquantin	—	—
Repece	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 10. (A nagybecskerekéi Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	13.82	—
Buza (áprilisra 1907.)	14.54	—
Rozs (októberre)	11.98	—
Rozs (áprilisra 1907.)	12.50	—
Zab (októberre)	12.72	—
Zab (áprilisra 1907.)	13. —	—
Tengeri (októberre)	9.80	—
Tengeri (májusra 1907.)	—	—

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1906. május hó 1-től.

É r k e z i k:

a) A nagybecskerekéi pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerekéi-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra.

I n d u l:

a) A nagybecskerekéi pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 8 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerekéi-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 50 perc.



A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés stb. esetén.

A helyi és külföldön sok ezer orvos ajánlja.



Legjobb táplálék egészséges és gyomorbarát gyermekeknek.

Rapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Diet. tápláló szerek gyára KUFKE R.

Wien I. és Bergedorf-Hamburg.



A nagybecskereki szolgabírószágtól.
7166. szám 1906. 849-3.2

Pályázat.

Lemondás folytán a klekki körorvosi állás Klekk székhelyvel üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy felszerelt kérvényeiket folyó évi október 5-ig a nagybecskereki szolgabírósnál benyújtsák.

A körhöz tartozik Klekk, Lázárföld, Jankahid és Magyarszentmihály község.

Javadalmazás évi 1600 korona, mely Klekk község pénztárából kifizetetik, látogatási díj nappal 80 fillér, éjjel 1 korona 60 fillér, halottkémlés után 40 fillér és Klekk községben a szabályrendeletileg megállapított husszemle díjak.

A körorvosnak rendelkezésére áll ingyenes lakás, mely 4 szoba és mellékhelyiségből áll, ezenkívül a tágas házi kert.

A megválasztott orvos köteles a torontálmezei orvosi nyugdíjnyelbe lépni.

Nagybecskerek, 1906. szeptember hó 3-án.

Nagybecskereki szolgabírószág.

A Vécsey-féle házban Széchenyi-part 16. szám alatt egy több szobából álló

lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel november hó 1-étől kiadó.

Ugyanott egy

Bösendorfer zongora

jutányosan eladó. (836-7.5)

670. szám 1906. 849-2.2

Árverési hirdetmény.

Karátsonyiliget község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883: XX. t.-c. értelmében a községi vadászati jog 6 (hat) egymásután következő évekre és pedig 1906. évi december hó 1-től 1912. évi november hó 30-ig nyilvános árverés útján bérbe adatni fog. A vadászati terület 1540 hold szántóföld, rét és legelőből áll.

Az árverés 1906. évi október hó 11-én d. e. 9 órakor a községi irodában tartatik meg.

Az árverési feltételek bármikor a községi irodában megtekinthetők.

Karátsonyiliget, 1906. évi szeptember hó 1-én.

Kerla,
jegyző.

Sztoicsev,
bíró.

Szabad kézből
eladó

a melencei-utca 437. számú

háza

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(85-x.1)

**Két
butorozott szoba**

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x.43)

Nagybecskereki tisztai ármentesítő társulat.

791. szám 1906. 852-2.1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a nagybecskereki tisztai ármentesítő társulat az Erzsébetlak—Lukácsfalvi határ mentén elvonnuló alsó töltés 2 kilométer hosszú, 3000 drb különböző gyümölcsfával beültetett szakaszát huzamosabb időre bérbe adni hajlandó. A bérleti feltételek a társulati igazgatóságnál Nagybecskereken (Merczy-utca 3. sz.) betekintheők.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi szeptember hó 8-án.

Társulati igazgatóság.

Elsőrendű cipők



WEINBERGER K. cégnél
Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Ugy készen, mint mérték szerint a legjobb kivitelben, olcsó árak mellett.

Az iskolai idényre kitűnő
fiu- és leány-cipők
és esizmák.

Minden pár cipő-
höz egy doboz
kenős ingyen.

443-5030



Naponta friss

csemege-szőlő

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből.

Egy kiló 16 krajcár.

Kapható Zápolya-utca 1-ső sz. alatt
a házmesternél.

(845 x.3)

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Böveitbet e lap kiadóhivatalában.

(853-x.1)

Kiváló csemege-szőlőt

kilóját **32** fillérért,

szemendriai és hamburgi muszkátot
vegyesen 50 fillérért,
kizárólag szagos hamburgi muszkátot
60 fillérért házhoz szállítok.

854-15.1

Poroszkay.

8249. tkvi szám 1906.

851-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kassovitz O. József nagytoráki lakos végrehajtónak Miát Vaszilie és Miát Lázár végrehajtást szenvedők elleni 283 korona és 144 korona tökekövetelés és jár. iránti ügyben az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Nagytorák községi 982. számú tkvben A. I. 2353/b/2. hrsz. alatt foglalt 1 hold területű szántó a templom-dülőben, egészben tehát a végrehajtáson kívül álló Jorga Juon jutaléka is 386 korona kikiáltási árban, a nagytoráki 1322. számú tkvben A. I. 1870/a. hrsz. alatt foglalt 1 hold 800 négyszögöl szántóból Miát Vazul és Miát Lázárt megillető jutalékra 282 korona kikiáltási árban, a nagytoráki 1245. számú tkvben A. I. 2199/b. hrsz. a. foglalt 1 hold területű kaszáló, egyben tehát a végrehajtáson kívül álló Rozsu Gyula jutaléka is 298 korona kikiáltási árban, a nagytoráki 1247. sz. tkvben A. I. sz. alatt foglalt 1692/b. és 2752/a. hrsz. alatt 2 hold 800 négyszögöl területű szántó, illetve kaszálóból Miát Vazul és Miát Lázárt megillető jutalékra 455 korona kikiáltási árban és a nagytoráki 404. számú tkvben A. I. 1484/b. hrsz. számú ingatlan egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Rossu Ádám, kiskoru Rossu Gyula jutaléka is 38 kor. kikiáltási árban 1906. évi október hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Nagytorák község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10% át, vagyis 38 korona 60 fillér, 28 korona 20 fillér, 2 korona 98 fillér, 45 korona 50 fillér és 3 korona 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1906. évi augusztus hó 11. napján.

Rektorisz,

kir. törvényszéki bíró.

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

(761-x.28)

Cim a kiadóhivatalban.